

[Hasle.]

Sammenslutning, den Forening, der kaldes Andelselskab, ikke er nogen egentlig juridisk Person og derfor ikke bør behandles som andre erhvervsdrivende Selskaber, f. Eks. Aktieselskaber eller, som i dette Tilfælde, Banker og Sparekasser. Det er i Virkeligheden ganske det samme Synspunkt, som møder os, hver Gang der er Tale om at beskatte Brugforeningerne. Men Synspunktet er lige forkert, hvad enten man ser det i Relation til Beskatningen, eller man ser det i Relation til Kontrol- og Tilsynsbestemmelserne. Det er min faste Overbevisning, at det i det lange Løb vil vise sig ganske umuligt økonomisk og juridisk at udsondre Andelselskaberne fra alle andre erhvervsdrivende Personer og Selskaber, beskatningsmæssigt eller paa en tilsvarende Maade som her. Nu anser jeg ikke dette Ændringsforslag for at være af nogen særdeles overvældende Betydning. Jeg forstaar jo godt, at der kan anføres noget til Fordel for den Betragtning, at disse ganske smaa Kasser, hvor alle Medlemmerne kender hinanden, bedre kan undvære Kontrol og Tilsyn end amts- eller landsomfattende Institutioner af samme Art, men principielt mener jeg, at det er uheldigt. Ikke desto mindre markerer dette Lovforslag, ogsaa efter at det er ændret paa den her foreliggende Maade, et betydningsfuldt Fremskridt i den rigtige Retning, netop ogsaa over for Andelselskaberne, idet man ved dette Forslag rent principielt anerkender, at man faktisk ikke kan udsondre Andelselskaberne som saadanne. Man har maattet indskrænke sig til at tage visse af Andelskasserne, nemlig Sognekasserne, ud; man har ikke kunnet stille sig paa det principielle Standpunkt, at alt, hvad der har med egentlige Andelsforetagender at gøre, skal behandles paa en Maade, der er principielt forskellig fra den Maade, alle andre Virksomheder her i Landet behandles paa.

Jeg betragter derfor, som sagt, denne § 14, som den nu hedder efter Ændringerne, som et Skridt i den rigtige Retning, selv om den altsaa principielt ikke helt tilfredsstiller Det konservative Folkeparti. Som sagt tillægger mit Parti det ikke nogen overvældende Betydning, om dette Ændringsforslag gaar igennem eller ikke, og jeg vil anbefale mine Meningsfæller ved Afstemningen om dette Forslag at afholde sig fra at stemme.

Forholdet er imidlertid det, at paa alle andre og paa alle afgørende Punkter i Forslaget er der opnaaet Enighed inden for Ud-

valget, og det skal ikke lykkes noget Parti eller nogen Del af Pressen at forplumre dette klare Standpunkt, det skal ikke lykkes dem at hævde, at Det konservative Folkeparti i Forholdet til „J. A. K.“ og andre lignende Bevægelser indtager en Særstilling sammenlignet med Rigsdagens andre Partier. Alle, der kender denne Sag, alle, der har gjort sig bekendt med Betænkningen og de Forhandlinger, der har været ført her i Rigsdagen, vil være ganske klar over, at paa alle væsentlige Punkter staar Rigsdagens fire store Partier, og formentlig ogsaa Retsforbundet, paa akkurat samme Linie. Der er en ubetydelig Divergens med Hensyn til § 14, som vi fra konservativ Side som allerede nævnt ikke tillægger nogen overvældende Betydning.

Det er en lang Række Ændringsforslag, der foreligger, og i og for sig kunde man nære principielle Betæneligheder ved fra Rigsdagens Side paa saa mange Punkter at gribe ind i et Lovforslag udarbejdet af en Kommission. Jeg hører til dem, der mener, at det ikke er Rigsdagens Opgave at bryde ind i et System, som er udarbejdet af Kommissioner eller eventuelt de ministerielle Embedsmænd. Det kan naturligvis forekomme, at der er begaaet en positiv Fejl — det har vi været ude for før —, hvor en Rigsdagsmand, der er særlig sagkyndig paa det paagældende Omraade, kan og bør gribe ind, og det kan være, at det Lovforslag, der foreligger, ikke giver politisk Udtryk for det, som et eller flere Partier finder er det rigtige. Paa saadanne Omraader er det naturligvis Rigsdagens Opgave at skride ind, men bortset herfra mener jeg, at Rigsdagen maa være meget forsigtig med at gribe ind over for Lovkomplekser, der er udarbejdet af sagkyndige Kommissioner. Naar jeg alligevel i dette Tilfælde mener, det er forsvarligt, at Rigsdagen har gjort det, skyldes det for det første den Kendsgerning, at de Ændringsforslag, der foreligger, er udarbejdet i Samarbejde med det ene af Kommissionens Medlemmer, den juridiske Professor Kr. Sindballe, og for det andet, at de foreliggende Ændringsforslag maaske netop er Udtryk for et politisk Skøn. De er i meget ringe Grad Udtryk for egentlige Realitetsændringer, de er derimod i højeste Grad Udtryk for, at man har villet skabe et mere alment Grundlag, om jeg saa maa sige. Den nedsatte Kommission har efter mit Skøn arbejdet for meget ud fra den øjeblikkelige Situation. Udvalgets Opgave her i Folkettingen har været denne at skabe et generelt og alment Grundlag, der ikke specielt